

کتیبي پۆلى ساوايان

به رگى دووهم

نووسين و ئاماده كردنى : كهريم دانشيار

سوید - 2006

کتیّبی پۆلی ساوايان

به‌رگی دووهم

نووسین و ئاماده‌کردنی:

که‌ریم دانشیار

سوید - 2006

ئەم كۆتۈپكەيە پېشكەشە بە يادى مستەفا شېخ مەندى (شەھىد شىنە).
 يادى ئەو كۆرە شەنگ و شىرىنە، كە سەردەمىك لە پۆلى يەكى سەرەتايى دا
 قوتابىيەكى بچكۆلانە و پەزاشىرىنى كلاسەكەم بوو .
 دوايىش لە خويىندى دەورەى ناوەندى دا كۆرە گەنجىكى ژىكەلانەى پۆلەكەم بوو .
 دوايىش لە شاخ و پېشمەرگايەتى دا، ھەر دوومان بووينە ئەقىندارى رېبازىكى
 پىرۆز .
 ئەو وەفادارانە گيانى دەبەر ئاواتى بەرزى مراند و يادى ئەو بو من وەك ئەقىنىكى
 ھەتا سەر زىندووى لىھات .
 نەخشاندنى ئەم يادنامەيە، تروسكەيەكى بچكۆلانەيە لە ئەقىنى شەھىد شىنەى
 زانا و ئازا لە ژيانەكەى مندا .

كەرىم دانشيار

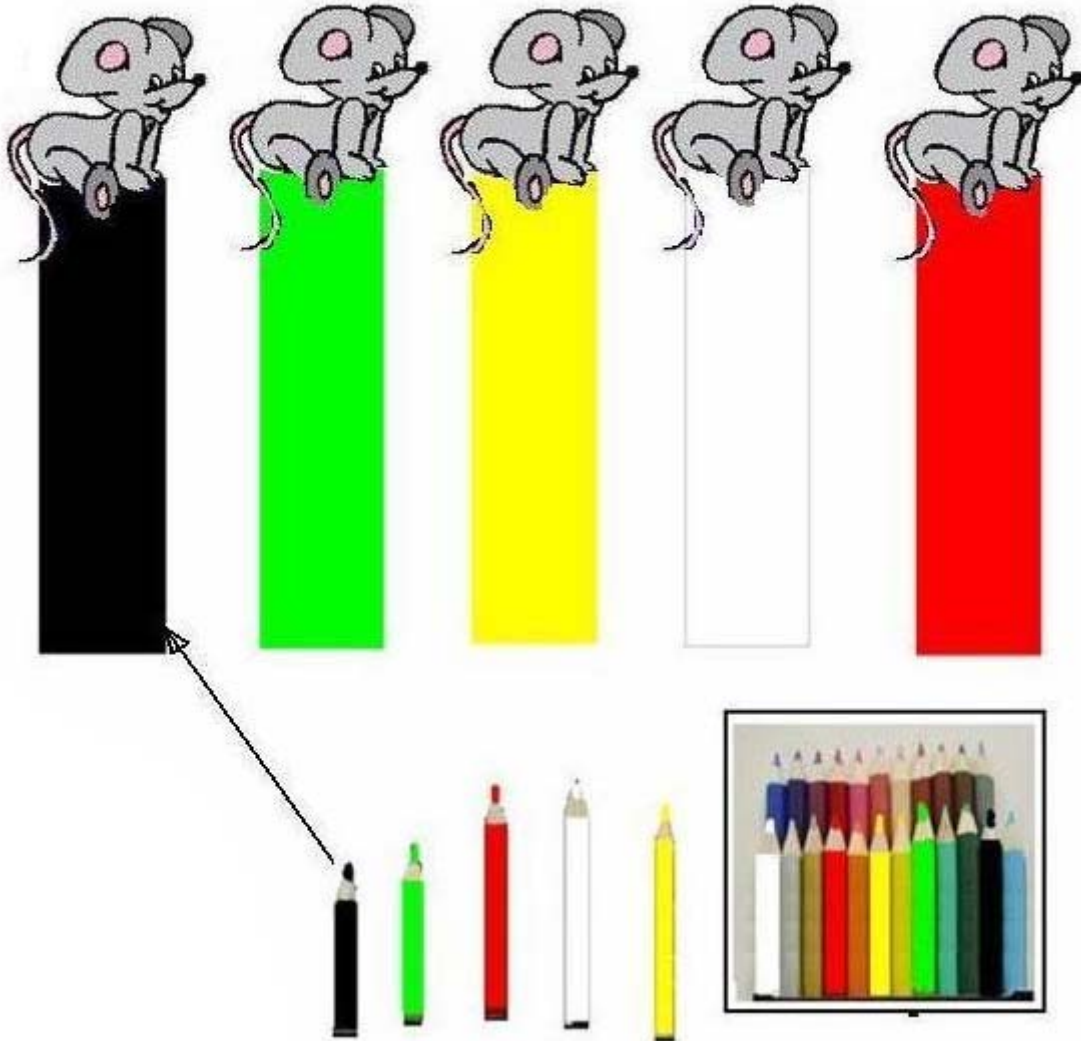
*****

ھەموو لاپەرەكانى ئەم كۆتۈپكەيە، بە مەرجىك ئەگەر بو كەلك لى وەرگرتن بشى و
 شياوى دەكارھىنانيان بىت، ئەوا ھەموو كەسىك بوى ھەيە دەكاريان بىنىت، بەلام
 بو فروشتن قەت قەت نا !

مامۆستا :

- ئەم پېنج مشكە، كە لە سەر چوار سەكۆی سوور، سپی، زەرد، سەوز و رەش دانیشتون و سەیری ئیوه دەكەن، پێیان خۆشه بزائن سەكۆكانیان بە چ قەلەمێك نەخشێنداو.

لە خوارەوه (پینووس) ی رەش بە سەكۆی رەش لکیندراوه. ئیوهیش هەر یەك لەم چوار پینووسانە بە سەكۆیەكەوه بلکینن، كە پێی نەخشێندراوه.

مامۆستا :

- ئىيۈ لەم لاپەرەيەدا چراي (فەرمان)ى چوارپىياني جادە دەبينن .

ئەگەر چراي (فەرمان) سوور دابگىرسىت، بە ماشىنەكان دەلى :

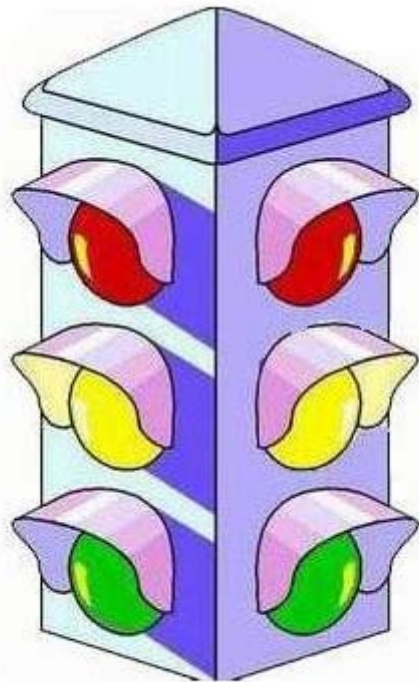
" ھەر ماشىنىك كە لەم بەرەي جادەيە ، ھەتا كوژانەوھى چراي سوور ، دەبى
پابوھستىت و سەبر بگىرئ ."

دوای چراي سوور، چراي زەرد دادەگىرسىت . چراي زەرد بە خاوەنى ماشىنەكان
دەلى :

" خۆتان ئامادە بکەن بو روڭىشتن !"

- دوای چراي زەرد ، چراي سەوز دادەگىرسىت . چراي سەوز بە خاوەنى ماشىنەكان
دەلى :

" گورج بن ، وھرى كەون !"

مامۆستا :

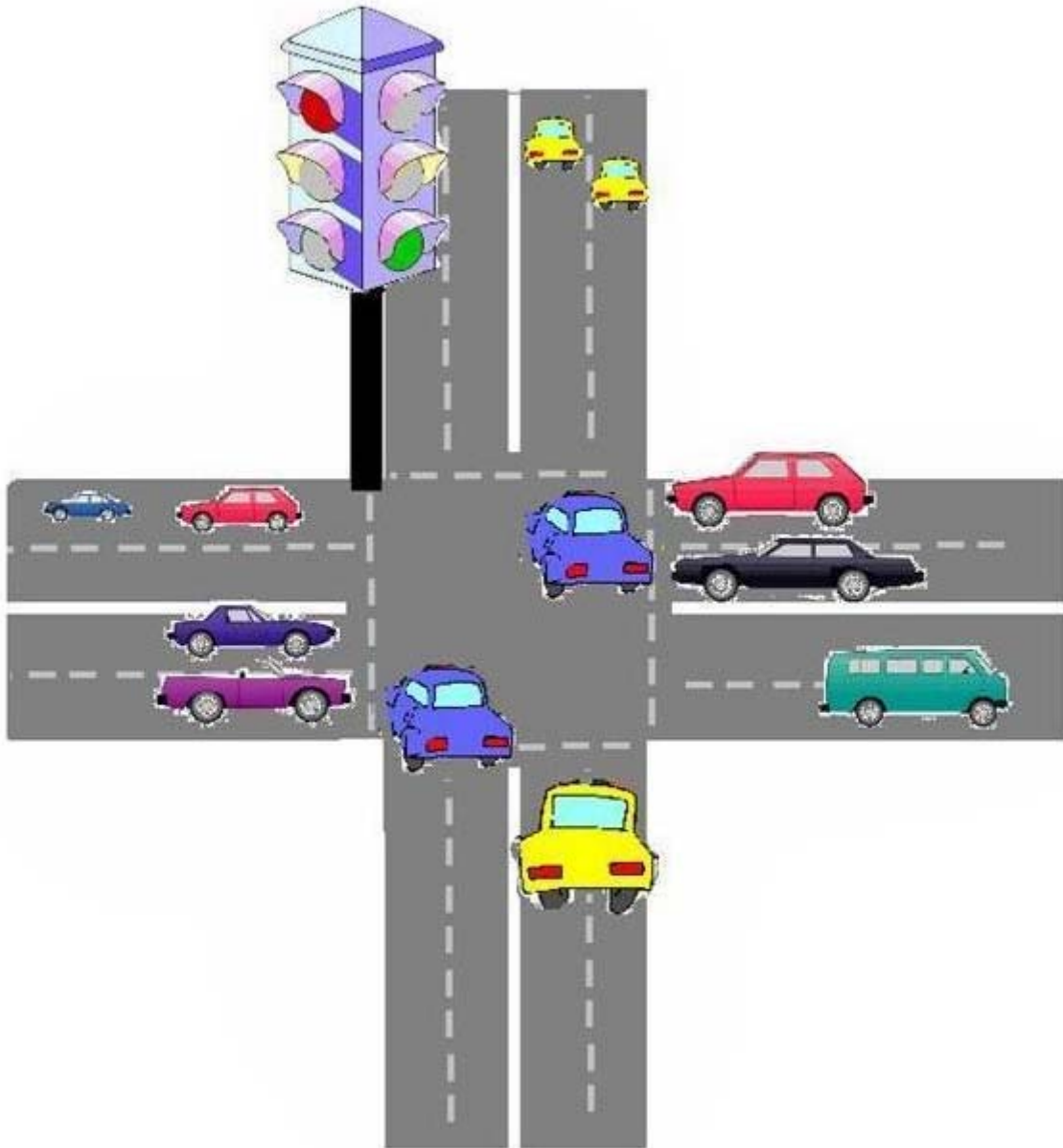
- ئۆيۈ لەم چوار پىيانە پروانن .

ئەو بەرە شەقامەي كە چراي سووري بۆ داگىرساوه، بە ماشىنەكان دەلئ :

" ئۆيۈ دەبئ راولەستن هەتا چراي سوور دەكوژىتەوه!"

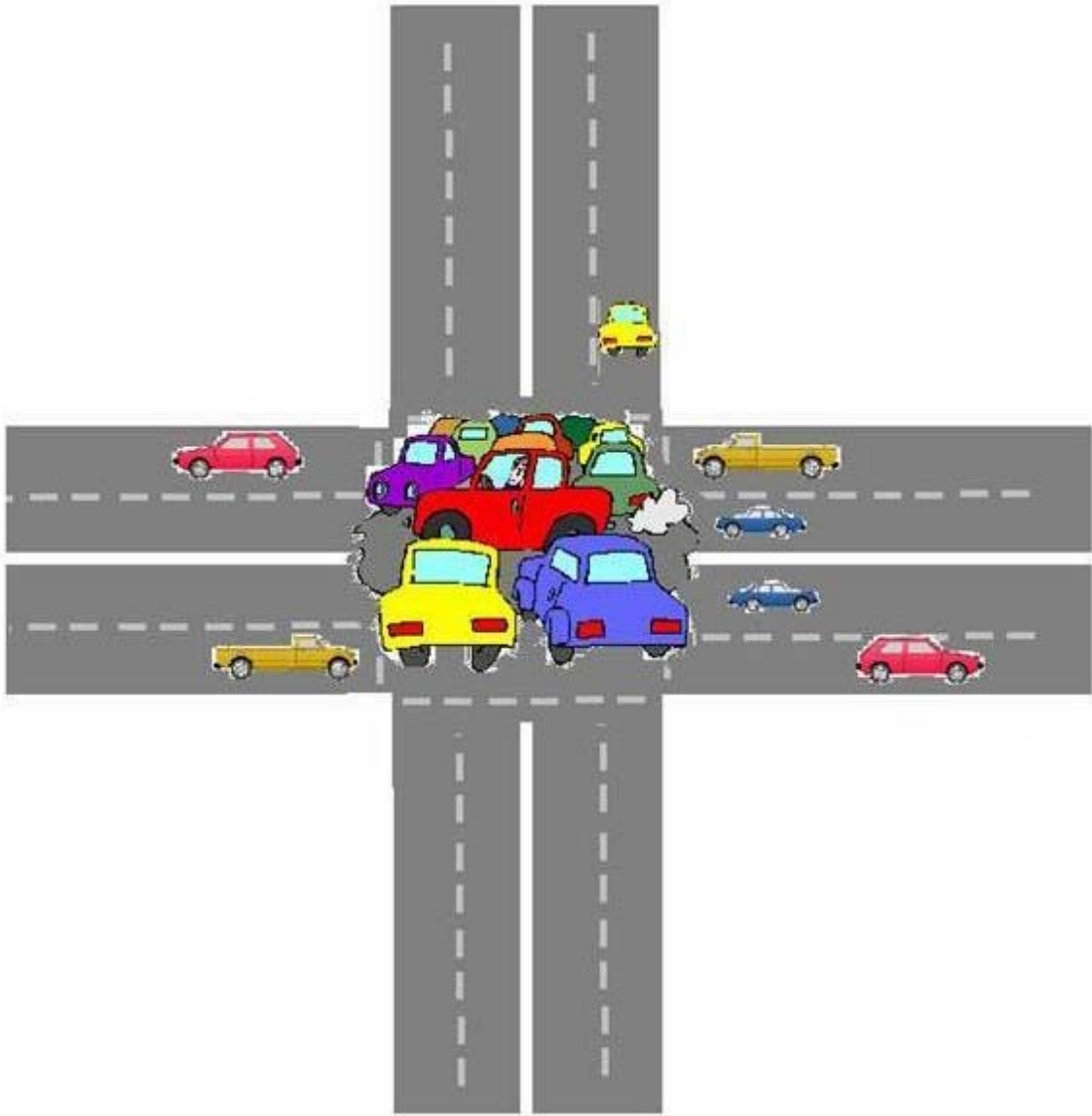
بەلام ئەم بەرە شەقامەي كە چراي سەوزي بۆ داگىرساوه، چراي سەوز پىيان دەلئ :

" فەرموون نۆرەي ئۆيەيە !" "

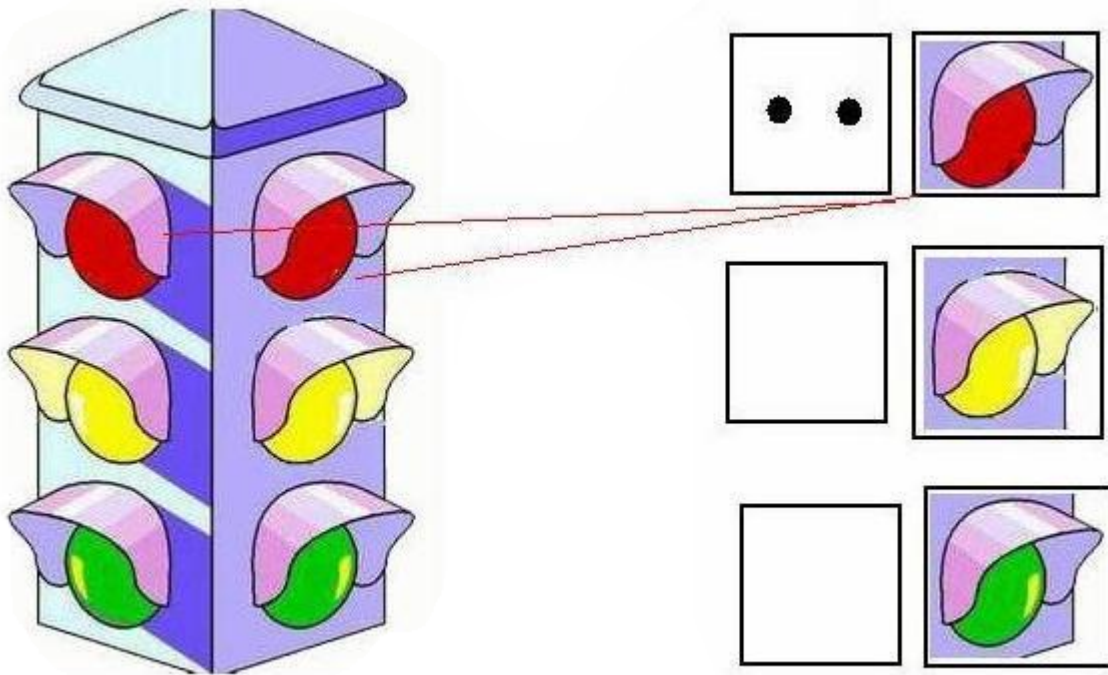
مامۆستا :

- ئۆيۈ سەيرى ئەم چوار رېيانه بكن و بلىن چى رووى داوه ؟
 به برواى ئۆيۈ ئەم ماشينانه بوچى به كجى هاتونته نيو چوار رېيانه كه و هوى
 چييه خويان به به كتر دا كيشاوه ؟

مامۆستا :

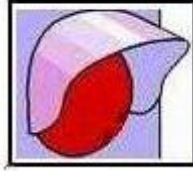
- من دوو چرای رهنگ سوورم له خواره دا بینیه، له چوارخانهی چرای سوور دا دوو خالم داناوه و دوو چرا سووره کانیشم دهستنیشان کردون. ئیوهش چرا زهرد و سهوزهکان بژمیرن و له چوارخانه کانیان دا خال دابنن و به کیشانی دوو خهت، چراکان دهستنیشان بکهن.

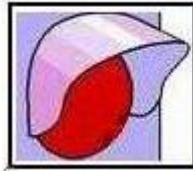

مامۆستا:

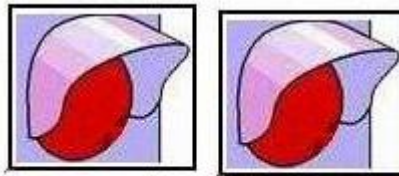
- ئەم چرایه، چ رهنگه؟

- لیڤه دا چه ند چراتان ههیه؟

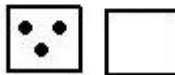
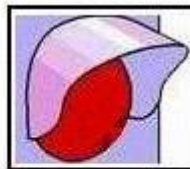

- لیڤه دا چه ند چراتان ههیه، ئه وه نده خاله له چوارخانه که ی دابنن.

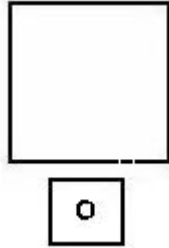

- لیڤه دا چه ند چراتان ههیه؟

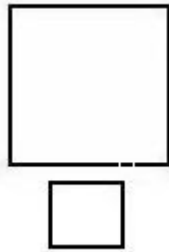
من پیم وابوو لیڤه دا سی چرامان ههیه، بویه له چوارخانه که یدا سی خالم داناوه،
ئایا ئەم ژماره خاله راسته؟ ئەگەر ناراسته، ئیوه له چوارخانه ی دیکه دا خالی
تهواو دابنن و ههله ی من راست که نه وه

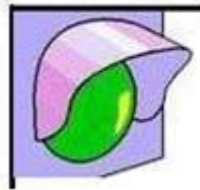
- لیڙه دا چهند چراتان ههیه؟
 بوئوهی که نیشان بدهم لیڙه دا هیچ چرایه کمان نییه، من ئەم نیشانه نیو زگ
 بهتالەم داناوه.
 ئەم نیشانهیه دهلی، لیڙه دا ئیمه هیچ چرایه کمان نییه .

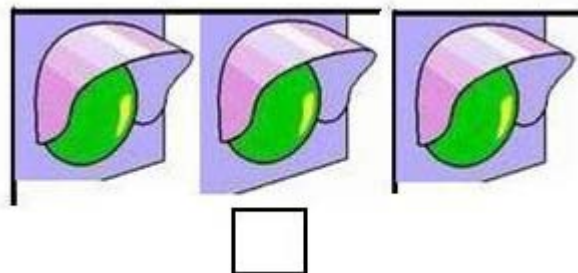
- لیڙه دا چهند چراتان ههیه ؟
 بوئوهی که نیشان بدهن چهند چراتان ههیه، له چوارخانهی ژیرهوهی دا چهند
 خال داده نیین ؟

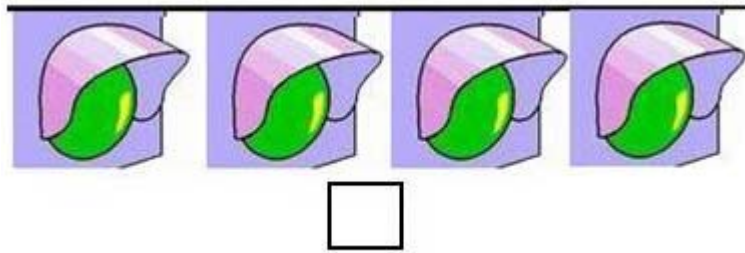
- ئەم چرایه چ رهنگه ؟

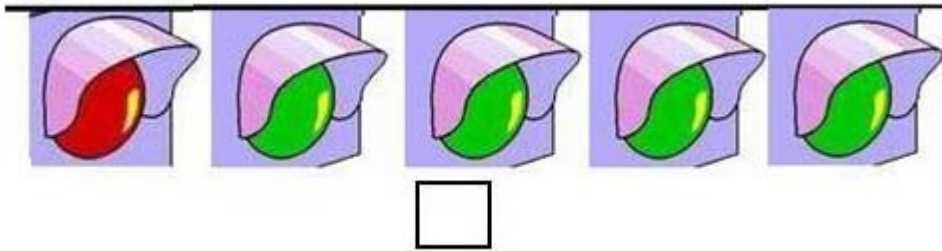
- چهند چراتان ههیه، ئەوهنده خاله له چوارخانهی ژیرهوهیان دابنن.

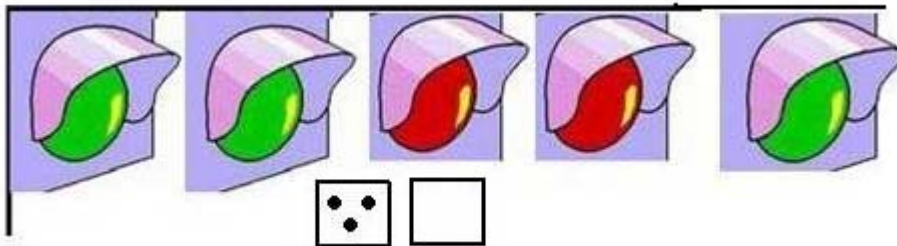
- لیږه چند چراتان ههیه ؟
 ئایا چراکانتان له یهک رهنگن ؟
 له چوارخانهی ژیره یاندا چند خال داده نین ؟

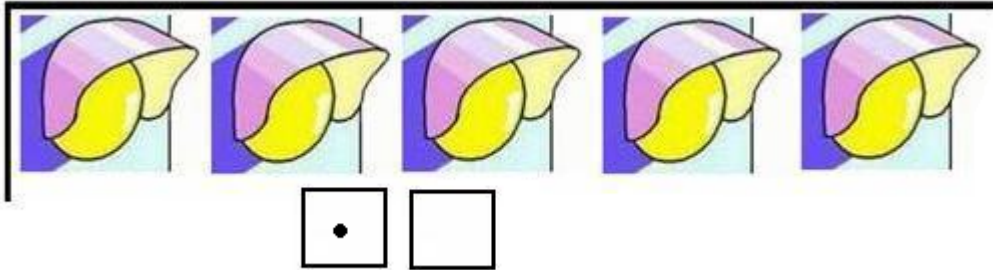
- چراکانتان له چ رهنگین ؟ له چوارخانهی ژیره چراکانتان دا چند خال داده نین ؟

- لیږه دا چند چراتان ههیه ؟
 دوو چرایان سوورن، چراکانی تر له چ رهنگین ؟
 من بو هه موو چراکانتان سی خالم داناوه ، چراکانتان بژمیرن و بلین ئایا ژماره
 خاله کانی من راستن، نه گهر ناراستن، ئیوه بوم راست کهنه وه .

- من بۆ ئەم چرایانەتان یەك خالم له چوارخانه که یاندا داناوه. ئیوه چراکانتان بژمیرن و خالی تهواو دابنن.

- لیڤه دا چراتان ههیه ؟

چهند چرای سوور ؟

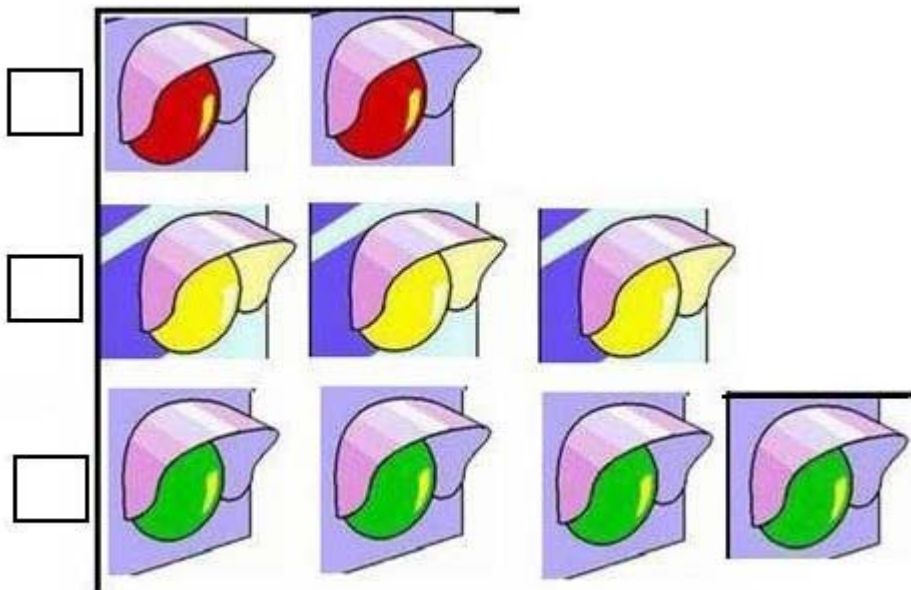
چهند چرای زهرد ؟

چهند چرای کهسک ؟

له چواخانه کانیاندا خال دابنن .

که مترین ژماره خال کامیانه ؟

زۆرتریان کامیانه ؟

مامۆستا :

- ئەمە مۆزە. رەنگى ئەم مۆزە چىيە ؟

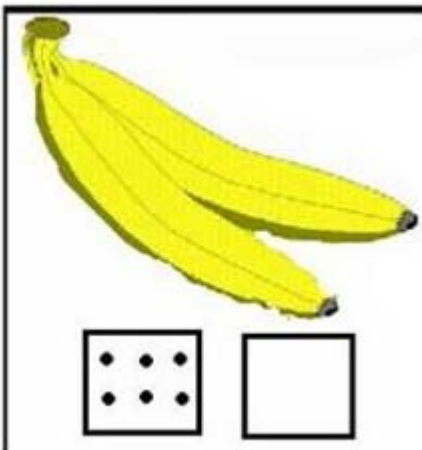

- چەند دەنكە مۆزتان ھەيە ؟

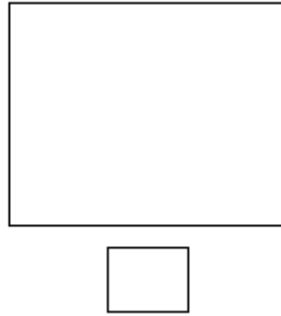

- لىرەدا چەند دەنكان دەبينن ؟

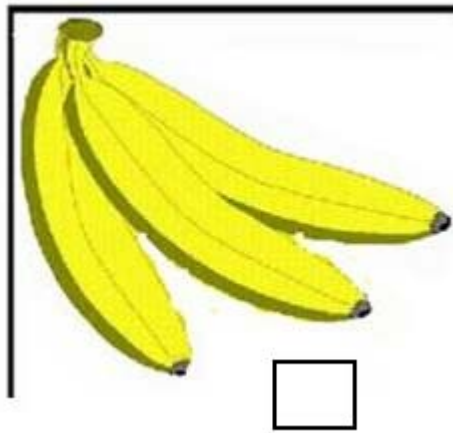
ئايا ئەوئەندە خالەي كە من دامناو، دەگەل ئەوئەندە دەنكە مۆزانە بەرامبەرن ؟
ئەگەر خالەكانى من كەمن، ئىيە لە چوارخانەكەي تر دا ژمارەي تەواو دابننن .

- لیږه دا چند دهنکه مؤزان ده بینن؟ ئایا له چوارخانه کېدا هیچ خال داده نیږن؟

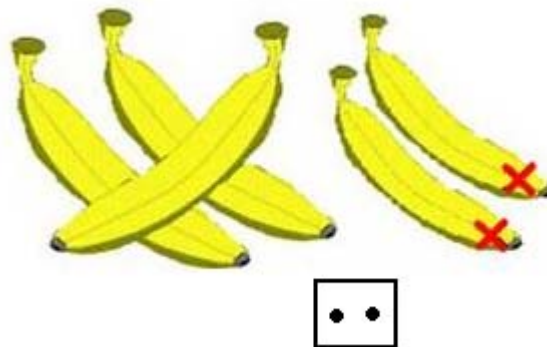

- چند دهنکه مؤزتان هه یه، نه ونده خال دابنږن.

- مؤزه کان بژمیږن .

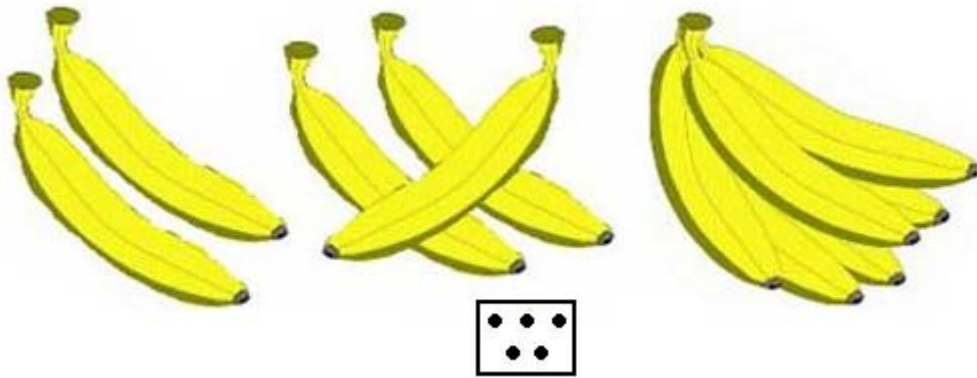
من چند دهنکه دستنیشان کردووه و چند خال داناوه؟
ئایا خاله کانی من راستن؟

- مۆزه كان بژميرن .

چه ند ده نكن ؟

له چوارخانه ي ژيروهه ياندا چه ند خال داندراوه ؟
ئيوه يش نه وه نده مۆزه ده ستنيشان بكن كه خالي بو داندراوه .

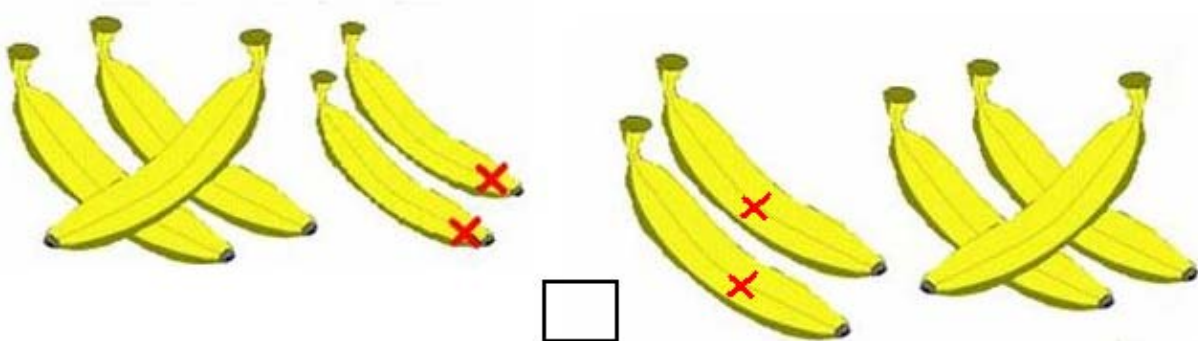

- نه مۆزانه بژميرن .

چه ند ده نكن ؟

چه ند ده نكيان ده ستنيشان كراون ؟

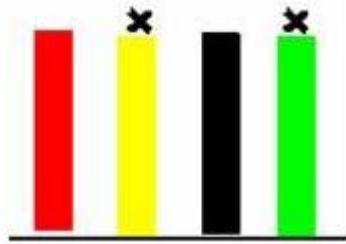
ئيوه بو نيشانداني مۆزه دياريكراوه كان، چه ند خال داده نين ؟

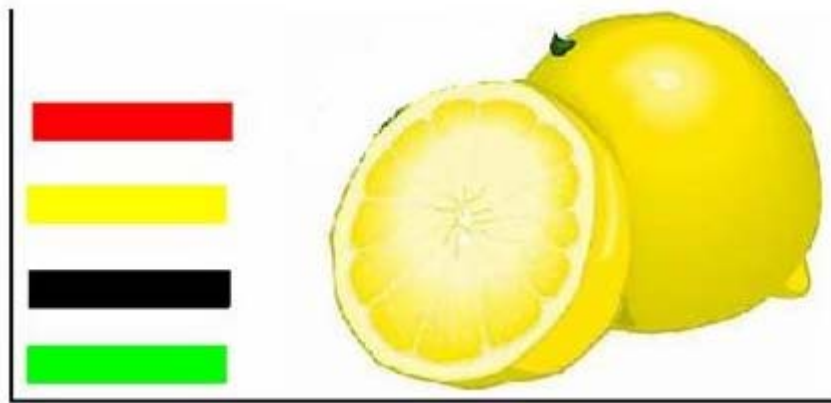
- لیڙهه دا ئهه چوار پڻگانه ده بینن :
سوور زهرد رهش كهسك

لیڙهه دا من پهنگی كهسك و زهردم دهستنیشان كردوون، ئیوهیش پهنگی سوور و رهش دهستنیشان بكهن.

له بهرامبهه چوار پهنگه كاندا لیمو دانراوه. له چوار پهنگه كان كامیان له پهنگی لیموكه دهچیت ؟

- ليمو، ميوهي داري ليمويه.
 ئەم دار ليمويه، چەند ليموي هيناوه؟
 من له چوارخانهكهيدا به ههله دوو خالم داناوه.
 ئيوه ههلهكهەم بوو راسته كهنهوه و ژماره خالي تهواو دابنين .

تامي ليمو زور ترشه.
 ئيوه پيتان وايه سارا چي خواردوو كه بهمجوره چاوي قوچاندوو و ده مي پيك
 داداوه ؟

مامۆستا :

- ئەم دوو کچانە ، خوشکن .
 ھەر دوو خوشکەکان لە یەک پۆژ دا لە دایک بوون .
 سارا چاویلکەى دە چا و دایە .
 تارا کلۆیكى زەردى بە سەرەوہیە .

لە پۆژى جەژنى لە دایکبوون دا، سارا و تارا گۆل بە یەکتەر دەدەن .
 گۆلى دەستى سارا چ پەنگیکە ؟
 پەنگى پیللۆهکانى سارا چیبە ؟

- تارا و سارا لە یەک پۆژ دا لە دایک بوون .
 سارا و تارا دووانەن .

- هه‌نار و هاوړئ خوشک و بران .
 هاوړئ و هه‌نار دووانه‌ن .
 هه‌نار و هاوړئ له يه‌ک شه‌و دا له دايک بوون .

- هه‌نار چه‌ز به سه‌مای باله ده‌کا .
 هه‌نار له مانگ دا چوار جاران ده‌چيته فيرگه‌ی باله .

- ھاوړئ ھەزی لە نیگارکیشانە .
ھاوړئ لە مانگ دا دوو جار ان دەچیتە فیږگە ی نیگارکیشان .

- ھەنار و براکە ی پوژانی ھەینی دەچنە گەمە ی فرۆکەوانی .
ھەنار دوو جار ان سواری فرۆکە دەبێ .

هاورپڻ و خوشكهكهه پوژانئ ههينئ دهچنه گهمهئ فرپوكهوانئ.
هاورپڻ پينچ جاران سوارئ فرپوكه دهبيٽ.
ههناز زورتر فرپوكهوانئ دهكات يان هاورپڻ؟

